ŁÓDZKI PANEL OBYWATELSKI „ZIELEŃ W MIEŚCIE”

MATERIAŁY WPROWADZAJĄCE DLA PANELISTÓW I PANELISTEK

materiały zostały opracowane przez ekspertów z Urzędu Miasta Łodzi oraz ekspertów współpracujących

Łódzki Panel Obywatelski „Zieleń w mieście” jest realizowany dzięki finansowaniu z budżetu miasta Łodzi.

TERENY ZIELENI – INFORMACJE WSTĘPNE

Pojęcie zieleni bywa różnie rozumiane i analizowane. Gdyby je interpretować bardzo szeroko i utożsamiać je z każdym terenem niezabudowanym pokrytym roślinnością, to w przypadku Łodzi jej powierzchnia wynosiłaby łącznie niemal 15 tys. ha, czyli **51% powierzchni miasta**. Wśród terenów niezabudowanych w Łodzi największy odsetek stanowią jednak zlokalizowane głównie na obrzeżach miasta grunty rolne orne, sady, łąki i pastwiska (57%) oraz tereny gruntów leśnych i zadrzewień (łącznie 28%), które posiadają istotne walory ekologiczne, krajobrazowe i rekreacyjne, ale trudno je porównywać z celowo kształtowanymi obiektami sztuki ogrodowej jakimi są parki, skwery i zieleńce, których odsetek wynosi **zaledwie 5%**. Podobny udział wśród terenów niezabudowanych mają ogrody działkowe (5%), a najmniejszy – tereny zieleni nieurządzonej, niskiej (3,5%) oraz cmentarze (1,5%) – Dane powierzchniowe za ”Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi. Uwarunkowania”, Łódź 2017 r.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Łodzi, miejskie tereny zieleni (parki, zieleńce, zieleń osiedlowa i uliczna, a także zieleń w ramach parków dydaktycznych: ogrodu botanicznego i ogrodu zoologicznego) w 2015 r. zajmowały łącznie powierzchnię 2150,7 ha, tj. ok. **7% powierzchni miasta**. Dane statystyczne dotyczące terenów zieleni miejskie wskazują na znaczny udział zieleni osiedlowej (42%) oraz parków (29%) w tak ujętej ogólnej powierzchni terenów zieleni miejskiej.

ZIELEŃ URZĄDZONA WE WŁADANIU ZARZĄDU ZIELENI MIEJSKIEJ W ŁODZI

Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi – jednostka budżetowa miasta Łodzi, rozpoczął swą działalność z dniem 1 października 2012 r. Do jego zadań należy m.in. planowanie i bieżące utrzymanie parków i zieleńców w mieście oraz zieleni wysokiej (drzew i krzewów) oraz zieleni dekoracyjnej w pasach drogowych.

Łódzkie parki, zieleńce i inne publiczne tereny zieleni mają kilku gospodarzy. Najważniejszym jest Zarząd Zieleni Miejskiej, który administruje 96 wydzielonymi obiektami zieleni urządzonej, na które składa się 38 parków (509,27 ha) oraz 58 skwerów i zieleńców (106,72 ha).

Inni władający parkami i zieleńcami: Politechnika Łódzka (zabytkowy Park im. ks. Bpa M. Klepacza), Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Łodzi, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łodzi (4 obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe z dużym udziałem wód: „Arturówek”, „Stawy Jana”, „Stawy Stefańskiego”, „Młynek”).

Utrzymanie zieleni przyulicznej oraz zieleni towarzyszącej zabudowie komunalnej znajduje się w rękach dwóch jednostek Miasta: ZZM - utrzymanie zieleni wysokiej (w tym nasadzenia i pielęgnacja drzew i krzewów) oraz zieleni dekoracyjnej w pasach drogowych dróg publicznych (450 ha) oraz nasadzenia i pielęgnacja drzew w pasach drogowych dróg

wewnętrznych (250 ha) i WGK - utrzymanie czystości, koszenie trawników. Utrzymanie zieleni towarzyszącej zabudowie komunalnej (tereny bardzo liczne i bardzo rozdrobnione): ZZM – utrzymanie zieleni wysokiej (nasadzenia, pielęgnacje, wycinki drzew), Administracja Zasobów Komunalnych - utrzymanie pozostałych elementów otoczenia (w tym trawników).

Do jednostek zajmujących się zielenią należy ponadto Zarząd Inwestycji Miejskich, który prowadzi sprawy związane z usuwaniem oraz zakładaniem zieleni w związku z realizowanymi przez Miasto dużymi inwestycjami (drogowymi, w ramach rewitalizacji obszarowej). Po ich oddaniu zieleń wysoka przechodzi na utrzymanie ZZM.

KOSZTY INWESTYCJI NA TERENACH ZIELENI

I. Kompleksowa rewitalizacja/rewaloryzacja parków – przykładowe realizacje:

Park Źródliska I (pow. 9,25 ha) – 4.500.000 zł (z dofinansowaniem WFOŚiGW w Łodzi w kwocie 3.006.700 zł.), realizacja X.2013 r. – XI.2015 r.
Park Piastowski (4,39 ha) – koszt 815.324,90 zł, Budżet Obywatelski, 2016 r.
Park im. Stefana Żeromskiego (2,47 ha) – koszt 1.191.590,51 zł, Budżet Obywatelski, 2014 r.
Park im. Władysława Reymonta (6,04 ha) – koszt 1.817.987,66 zł (z dofinansowaniem WFOŚiGW w Łodzi w kwocie 1 057 595 zł), realizacja 2015 r.
Park im. J. Poniatowskiego (ok. 17 ha z ogólnej pow. 38,2 ha) – koszt 10.085.958,29 zł (z dofinansowaniem WFOŚiGW w Łodzi w kwocie 4 153 000 zł), realizacja 2016-2018 r.

II. Przykładowy koszt założenia 1 ha terenu zieleni (alejki, oświetlenie, górka saneczkowo-widokowa, plac zabaw, siłownia na świeżym powietrzu, nasadzenia zieleni wraz z 3 pergolami i trejażami, kosze, ławki, przyłącze wodne) – na przykładzie powiększenie zieleńca przy ul. Łososiowej

III.

Kwota łączna za lata 2015-2017: **1 637 913,22 zł**

Rozliczenie faktur zapłaconych w 2015 r. w ramach realizacji inwestycji pn. „Uzupełnienie infrastruktury i wykonanie nasadzeń w parku osiedlowym przy ul. Łososiowej” - algorytm: **100 000,00 zł** (dokumentacja projektowo-kosztorysowa, prace ziemne, montażowe i ogrodnicze). Rozliczenie faktur zapłaconych w 2016 i 2017 r. w ramach inwestycji „Razem dla Radogoszcza; Powiększenie terenów rekreacyjnych na osiedlu Radogoszcz Wschód – budżet obywatelski”:

2016 r.– razem **258 927,79 zł**:
29 520,00 zł projekt zagospodarowania części działki nr 321/6 w obrębie B-8
208,61 zł przyłączenie do sieci (ZWIK)
124 415,42 zł prace budowlane I etap – uformowanie górki, przyłącze wodociągowe
104 783,76 zł zakup materiału roślinnego do urządzenia zieleni

2017 r.- razem **1 278 985,43 zł:**
730,25 zł opłata za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej PGE
246,00 zł wykonanie aktualizacji kosztorysu
1 088 700,18 zł- prace budowlane II etapu (alejki place, oświetlenie, plac zabaw, plac fitness, trejaż półokrągły, ławki, kosze, trawniki)
189 309,00 zł – prace budowlane II etapu (pergola, trejaż stalowy, ławki, uzupełnienie zieleni)

IV. Przykładowe koszty urządzenia/doposażenia terenów zieleni

Budowa Placu zabaw w Parku Podolskim – 510.000,00 zł
Zadanie polegało na wybudowaniu ogrodzonego placu zabaw dla dzieci młodszych i starszych. Plac zabaw został zaprojektowany w środkowej części działek, w pobliżu istniejącej alei drzew. Kształt placu zabaw naśladuje istniejące w parku fontanny na rzucie koła. Nawierzchnie bezpieczne placu zabaw rozdzielone zostały pasem zieleni. Wokół placu przebiega ścieżka utwardzona. Wzdłuż zachodniej części ścieżki zlokalizowano ławki w ilości 10 sztuk. Wejście na plac zabaw dostępne jest od strony północno-zachodniej oraz od strony wschodniej. Plac zabaw wyposażony został w 17 urządzeń, pozostałe elementy wyposażenia stanowią ławki, kosze, stojaki na rowery i 2 tablice informacyjne z regulaminem oraz 1 pamiątkowa. Dokonano również nasadzeń 3 drzew – 2x klon pospolity, 1x sosna żółta

Rewitalizacja Parku Podolskiego – 410.000,00 zł
Zadanie polegało na zakupie i montażu 10 szt. urządzeń do ćwiczeń siłowych na nawierzchni z poliuretanu, zakupie 2 urządzeń do ćwiczeń siłowych i montażu na istniejącej nawierzchni z poliuretanu, wymiana koszy na śmieci 30-40 szt., dostawie i montażu ok. 20 szt. ławek parkowych, wymianie nawierzchni asfaltowej powysadzanej korzeniami drzew, przedbudowie alejki parkowej przy szkole, wykonanie nawierzchni z kostki brukowej pod ławkami na terenie całego parku, nasadzenia drzew i krzewów, rekultywację trawników, renowację urządzeń małej architektury parkowej, remoncie murku przy torze do jazdy na łyżworolkach, montażu blokad i słupków parkingowych

Doposażenie placu zabaw w Parku Źródła Olechówki – 165.000,00 zł
Doposażenie placu zabaw w Parku Źródła Olechówki znajdującego się od ul. Opolczyka polegać będzie na zakupie i montażu wielofunkcyjnego urządzenia zabawowego, linarium, huśtawki wahadłowej typu „Bocianie gniazdo” spełniającej normy urządzenia dla osób niepełnosprawnych wraz z wykonaniem nawierzchni poliuretanowej o powierzchni 22 m^2 pod urządzeniem zabawowym. Ponadto doposażenie placu zabaw w 2 szt. huśtawek sprężynowych typu „Bujak”, 2 szt. huśtawek wahadłowych z siedziskiem dla młodszych i starszych dzieci oraz montaż kosza parkowego z segregacją odpadów, ławki zadaszonej z przewijakiem i ławki zadaszonej bez przewijaka, wymiany belki równoważni, zmiany lokalizacji dwóch stojaków na rowery.

Rewitalizacja Placu Piastowskiego – 999 701,42 zł
Zagospodarowanie zachodniej i centralnej części placu. Wykonano w nowym układzie alejki i place z kostki betonowej o łącznej pow. 1476 m2, urządzono ogrodzony plac zabaw (wyposażony w piaskownicę, zestaw wielofunkcyjny, trampolinę, huśtawkę potrójną, 9 ławek

i 2 kosze). Ponadto wybudowano siłownię składającą się z 4 urządzeń, dostawiono 12 ławek i 6 koszy, wykonano ogrodzenie boiska do gier oraz zakupiono wyposażenie boiska.

Nowoczesna Strefa Rekreacji, Wypoczynku i Animacji (Dawny Lunapark) w Parku im. Marsz. J. Piłsudskiego) - 7 929 865,69 zł
W ramach zadania powstał street workout, plac zabaw, tor rowerowy, wzgórze widokowo-rekreacyjne, zestaw z 3 wieżami i zjeżdżalniami na wzgórzu, boisko do gry w boule, strefa malucha, strefa trampolin, strefa huśtawek. Ponadto wybudowano alejki z nawierzchni asfaltowej i żwirowej, oświetlenie i monitoring. Wybudowano nowy wodociąg do budynku gastronomicznego. Ustawiono ławki i kosze na śmieci.

Rewaloryzacji Zieleńca przy Caritas (ul. Gdańska/Wólczańska) - 373.463,93 zł
Elementy dostawione: zestaw zabawowy, urządzenia sportowe: drabinka i wioślarz, orbitek i rower, wyciskanie dla osób niepełnosprawnych, nawierzchnia z kostki betonowej, pole piaskowe, ławki na murku z cegły, renowacja ogrodzenia

KOSZTY UTRZYMANIA TERENÓW ZIELENI

Średni koszt utrzymania 1 ha terenu zieleni urządzonej w Łodzi, na przykładzie 2019 r. wynosi 11 794,90 zł. W podziale na poszczególne rejony ogrodnicze średni koszt utrzymania 1 ha terenu zieleni urządzonej w 2019 r. kształtuje się następująco:

Rejon	Nazwa rejonu ogrodniczego	Średni koszt utrzymania 1 ha przez 1 rok (nie uwzględniono zamówień w ramach prawa opcji w roku 2020 i 2021)*
I	Julianów	9 977,96 zł
II	Dolina Łódki	14 137,05 zł
III	Stoki - Radiostacja	8 511,98 zł
IV	Dolina Jasienia	14 376,06 zł
V	Chojny - Dąbrowa	9 160,96 zł
VI	Stare Polesie	7 423,49 zł
VII	Zdrowie – Retkinia	4 311,59 zł
VIII	Stare Miasto – Bałuty Zachodnie	14 053,10 zł
IX	Śródmieście	28 285,18 zł
X	Widzew - Olechów	7 711,59 zł

*W przypadku obiektów o dużych powierzchniach leśnych, średnie koszty mogą być mocno zaniżone.

Średni koszt utrzymania 1 ha najtańszego w utrzymaniu obiektu zieleni urządzonej w 2019 r. w poszczególnych rejonach ogrodniczych kształtuje się następująco:

Rejon	Nazwa rejonu	Najtańszy w utrzymaniu obiekt	Średni koszt utrzymania 1 ha przez 1 rok (nie uwzględniono zamówień w ramach prawa opcji w roku 2020 i 2021)
I	Julianów	Zieleniec przy ul Kalinowej	17 384,00 zł
II	Dolina Łódki	Zieleniec u zbiegu ulic Strykowskiej i Oświatowej	3 964,00 zł
III	Stoki - Radiostacja	Zieleniec przy ul. Konstytucyjnej /Małachowskiego	3 600,00 zł
IV	Dolina Jasienia	Skwer Wodny Rynek	10 526,14 zł
V	Chojny - Dąbrowa	Zieleniec ul. Odrzańska	8 923,64 zł
VI	Stare Polesie	Zieleniec ul. Gdańska / Wólczańska	4 653,00 zł
VII	Zdrowie – Retkinia	Zieleniec przy ul. Chodkiewicza/Wyspiańskiego	5 941,38
VIII	Stare Miasto – Bałuty Zachodnie	Zieleniec przy ul. Zachodniej/Drewnowskiej	3 162,10 zł
IX	Śródmieście	Zieleniec Sienkiewicza/Tuwima	24 944,85 zł
X	Widzew - Olechów	Zieleniec przy ul. Paryskiej	11 245,00 zł

Na koszt utrzymania obiektu duży wpływ ma istniejąca na jego terenie infrastruktura, wielkość terenu urządzonego oraz lokalizacja co wpływa na częstotliwość i rodzaj prowadzonych prac utrzymaniowych – ogrodniczych, czystościowych, remontowo-naprawczych. Na roczny koszt utrzymania przykładowego zieleńca przy ul. Odrzańskiej w 2019 r. (8 923,64 zł) złożyło się: koszenie trawników (2x w roku), wycięcie martwych drzew, sadzenie drzew, zimowe i letnie utrzymanie alejki (zamiatanie 1x w tygodniu, a w okresie opadania liści 2x tygodniu), opróżnianie koszy (3x w tygodniu), zbieranie zanieczyszczeń (1x w tygodniu), pielęgnacja młodych drzew.

Jedynie 1/3 terenów zieleni urządzonej w Łodzi administrowana jest przez Zarząd Zieleni Miejskiej (ok. 600 ha).

Zieleń osiedlowa (tereny zieleni przy zabudowie mieszkaniowej) pełni funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną i stanowi prawie połowę terenów zieleni urządzonej w Łodzi. Parki miejskie (2% powierzchni miasta, 30% terenów zieleni urządzonej) posiadają najwyższe walory przyrodnicze i krajobrazowe w mieście. Obecnie w Łodzi istnieje 39 parków miejskich, największy jest Park im. J. Piłsudskiego (168,73 ha), a najmniejszy Parl przy ul. Skrzywana (0,88 ha).

DODATKOWE INFORMACJE

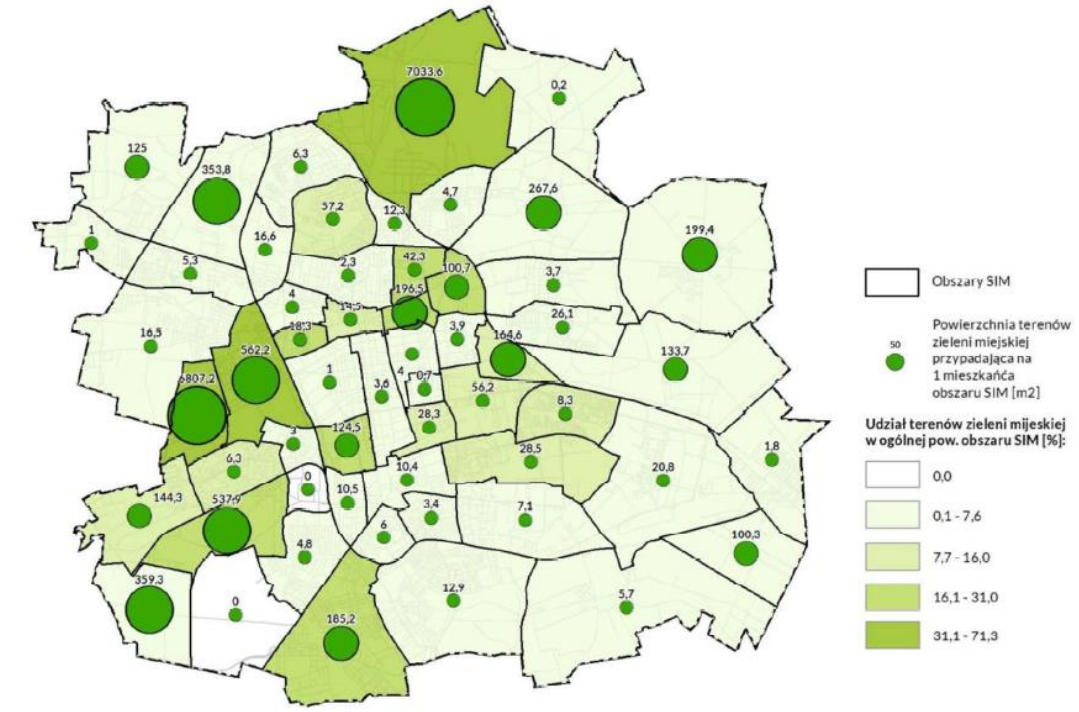

Rysunek 31 Tereny zieleni ogólnodostępnej w m^2 przypadające na jednego mieszkańca w podziale na obszary SIM; udział terenów zieleni ogólnodostępnej w poszczególnych jednostkach SIM

Źródło: opracowanie własne, stan na 2014 rok.

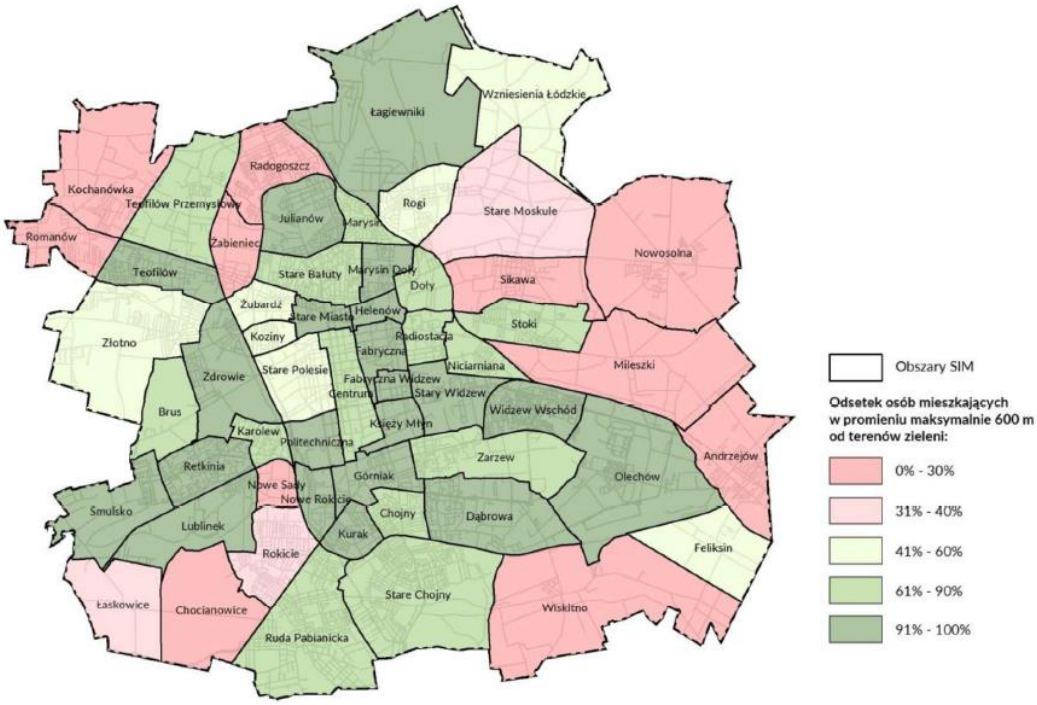

Rysunek 32 Dostępność do terenów zieleni ogólnodostępnej w podziale na obszary SIM

Źródło: opracowanie własne, stan na 2014 rok.

Łódzki Panel Obywatelski „Zieleń w mieście” jest realizowany dzięki finansowaniu z budżetu miasta Łodzi.

DOSTĘPNOŚĆ ZIELENI

Łódzki Panel Obywatelski „Zieleń w mieście” jest realizowany
dzięki finansowaniu z budżetu miasta Łodzi.

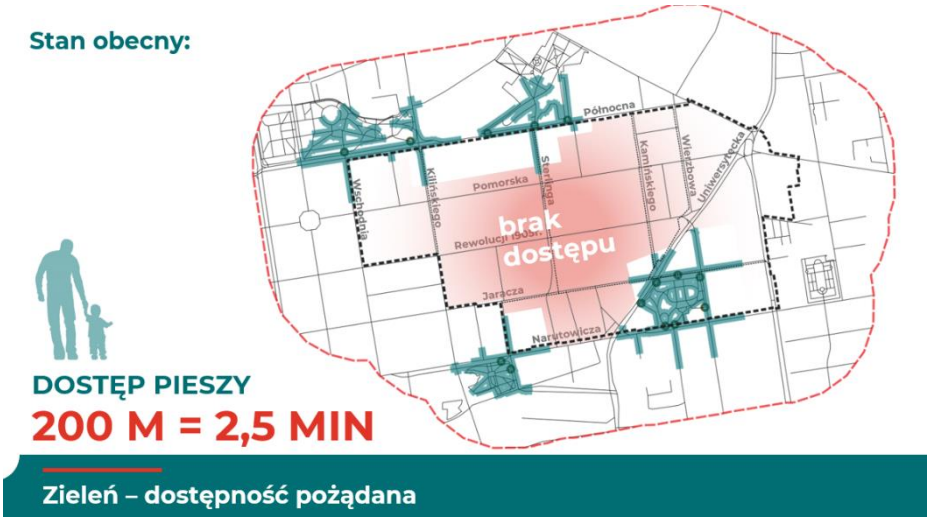

Łódzki Panel Obywatelski „Zieleń w mieście” jest realizowany dzięki finansowaniu z budżetu miasta Łodzi.